

Svingning; særlig siden Aarhundredskiftet er der Tegn oppe, som tyde paa, at vi netop ere ved at komme ind i en saadan Svingning. Det ærede Medlem talte om Fødselsveer, Spænding, Nervøsitet, det er alt sammen fuldstændig rigtigt. Det, han venter skal komme ud deraf, for at vende tilbage til hans gamle Billede om Ichthyo-sauren, er noget, som er endnu lavere end Ichthyo-sauren, det er alt dette Kryb af mere Militarisme, Protektionisme og Klerikalisme, mere Reaktion paa alle Omraader; det er denne sorte Kvadruplealliance, som vi kende fra Tyskland, Alliancen mellem Kapitalisme, Militarisme, Agrarisme og Klerikalisme; det, venter han, skal komme ud deraf i forhøjet Grad. Jeg tror snarere, Ichthyo-sauren vil udvikle sig i den anden Retning, saa der kommer et Hvirveldyr, et højere Væsen ud deraf. Jeg tror, at naar det gamle, grimme Samfund føder en Datter, gaar det ligesom i Eddaerne, da Solen fødte en Datter: Hun bliver dobbelt skøn. Der er Fødselsveer, Gæring alle Vegne, men jeg tror, det er, fordi et nyt Samfund fødes, bedre, skønnere end det gamle.

Jeg har saa tidt lagt Mærke til, at reaktionære og Anarkister mødes, som Yderlighederne saa ofte gøre, om at fordømme almindelig Valgret, Parlamentarisme, Demokrati osv. osv. Alle disse demokratiske Institutioner, som vi glæde os ved, slaa de reaktionære og Anarkisterne sig sammen om at fordømme. Hvor tidt høre vi ikke den reaktionære Presse udtale om Parlamentarismen, at nu har den spillet Fallit. Jeg har altid smilet deraf. Saa lyder det ogsaa: Nu har Frihandelen spillet Fallit, de, som endnu tro paa den, ere Ichthyo-saurer. Tror det ærede Medlem fra Horsens, at Parlamentarismen har spillet Fallit eller den almindelige Valgret eller Demokratiet? Nej, der er blot reaktionære Modstrømninger, temporære Standsninger, men de demokratiske Ideer bryde igennem alligevel, gaa stadig frem. Parlamentarismen er ikke fallit, selv om de smide Blækhuse i Hovedet paa hinanden i Østerrig, tværtimod. Nu er Parlamentarismen ved at blive helbredet dernede, for det var en gal, forvrænget reaktionær Parlamentarisme, der hvilede paa Kuriesystemet. Nu er den almindelige Valgret ved at bryde igennem der, og saa skal Parlamentarismen nok hævde sig.

Det ærede Medlem, der har nogen Sans for Udvikling, ser det bare galt hele

Tiden, han har faaet et galt Standpunkt. Han ser, at der er en Bevægelse, men tror, at det gaar tilbage, hvor det i Virkeligheden gaar frem. Det er, ligesom man i gamle Dage troede, at det var Solen, der bevægede sig, medens det er Jorden, der stadig gaar. Udviklingen gaar sin Gang, det ærede Medlem har blot taget fejl af den. Den almindelige Valgret, Parlamentarismen, Demokratiet, Folkeoplysning, Frihandel osv., Fredsbevægelsen, ere historisk set ganske ny, ganske unge Institutioner. Det ærede Medlem forveksler Børnesygdomme med Alderdomssvaghed, han forveksler Voksværk, der kan gøre lidt ondt, med Alderdomsgigt. Det er Toldbeskyttelsen, det er Militarismen, det er Reaktionen, der ligger i Døds-krampe. Det ærede Medlem forveksler Dødskrampe med Fødselsveer. Der er Bevægelse i begge Tilfælde, men Bevægelsen fører til vidt forskellige Resultater. Det nuværende Samfund er snart modent til Dom, thi det fyldestgør Ibsens Ord om, at det har krænget sig om, krænget sig om til sin egen Karikatur. Ogsaa Toldbeskyttelsen har krænget sig om til sin egen Karikatur.

Jeg sagde før, at man maatte endelig ikke gøre det gamle merkantilistiske System til et med Toldbeskyttelsen, den nuværende Protektionisme. Man maa heller ikke forveksle den nuværende sammenkoblede Agrar- og Industriprotektionisme med den gamle Protektionisme, som Friedrich List i Fyrerne gjorde sig til Talsmand for, en maadeholden Opdragelsestold, som kun skulde bestaa en 10—15 Aar eller lidt mere, for at hjælpe et industrielt lidet, svagt eller slet ikke udviklet Land til at faa Arbejderne tilstrækkelig fagligt uddannede og til paa denne Maade at komme med overfor de industrielt fremskredne Lande. Denne Opdragelsestold skulde saa falde bort, saa snart den havde gjort sin Tjeneste. Det var Fr. Lists Tanke. Naar man overhovedet beskæftiger sig med Frihandel og Toldbeskyttelse, tror jeg — det ærede Medlem talte om, at man kunde læse bindstærke Værker om Toldbeskyttelse og Frihandel, saa længe man vilde; naar man havde læst dem, var man lige klog —, at naar man har læst denne Bog een Gang, har man faaet Toldbeskyttelsen fremstillet saaledes, at man forstaar den, men saa forstaar man ogsaa, at det var noget ganske andet end den Protektionisme, som nu er i Kurs Verden over. Nu er Toldskruen uden Ende i Gang.